

sneden door de rottingsbacteriën, die zeer snel de ziektekiemen verdringen. Men onderscheidt gewoonlijk een *incubatie*-tijdperk, waar de infectiekiem wel binnengedrongen maar nog niet in werking getreden is, en dat bij de verschillende ziekten zeer verschillend van duur is; bij cholera duurt het eenige uren tot eenige dagen, bij pokken 12—14, bij mazelen 8—14, bij roodvonk 4—7, bij hondsdolheid echter 40—60 dagen. Daarop volgen gewoonlijk de voorboden, de *prodromen*, waaraan zich de eigenlijke ziekte aansluit, die of voor het geheele leven iemand voor een nieuwen aanval beschut, of slechts voor een bepaalden tijd of in 't geheel niet. Naast die langs dezen weg verkregen *immunitet* (zie deze) staat de aangeborene, die bepaalde personen onvatbaar maakt voor een bepaalde infectieziekte. Daartegenover staat een *praedispositie* bij vele menschen voor bepaalde infectieziekten als tuberculose, welke groote ontvankelijkheid ook door slechte hygiënische omstandigheden ontstaan kan, waar zij niet aangeboren is. Waar zij binnendringen in het lichaam, is niet altijd zeker bekend; hoe bijv. bij de epidemische hersenruggemergsvliesontsteking de bacillen het centraal zenuwstelsel bereiken, is nog niet zeker opgelost. Door wondjes van de uitwendige huid of slijmvliezen dringen de wondinfectieziekten binnen, waaronder ook syphilis, al is het wondje nauwelijks of niet zichtbaar, door de longen de bacillen der pneumonie en meestal ook die der tuberculose, door de darmen de typhus- en de cholera-bacil. Onder de infectieziekten onderscheidt men die, welke met karakteristieke uitslag gepaard gaan, als de *acute infectueuze exanthemen*, n.l. *mazelen* (*morbilli*), *roodvonk* (*Scarlatina*), *roode hond* (*rubeola*), *vlektyphus* (*typhus exanthematicus*), *roos* (*erysipelas*), *pokken* (*vario-la*) en *windpokken* (*varicellae*), welker specifieke bacillen onbekend zijn, behalve die van de roos (de *streptococcus erysipelatosus*). Even onbekend is de oorzaak van het acute *gewrichtsrheuma*, dat ook als infectieziekte beschouwd wordt. Bekend zijn die van *malaria*, van *pest*, *typhus abdominalis*, *dyphtheritis*, *dysenterie* en *cholera*. Ook het geheim van de *syphilis* is door den bacil van *Lustgarten* opgeheven, terwijl de *gonorrhé* (*druiper*) door den *gonococcus* van *Neisser* wordt overgebracht, de *tuberculose* door den *tuberkel-bacil*, door *R. Koch* ontdekt. Zoolang het immuniseeren, d.i. het onvatbaar maken van het lichaam, nog slechts ten opzichte van enkele infectieziekten is gelukt (zie *Immunitet*), zoo lang blijft er niets anders over, dan het voorkomen van de uitbreiding door het afzonderen van den patiënt en van zijn omgeving, wanneer de ernst der infectie zulks gewenscht maakt, zooals bij pokken en cholera, of het in quarantaine houden van schepen met besmette schepelingen. In Rusland trok men bij pest soms een cordon van soldaten om een besmet dorp. Bij sommige infectieziekten is het mogelijk de bron te ontdekken, zooals bij cholera het besmette water of bij typhus de schuldige melk en kan men zijn maatregelen daarnaar nemen, evenals men zich tegen malaria weert door den strijd tegen insecten, die haar overbrengen, en door het dempen van poelen en moerassen, waar zij hun broedplaatsen hebben. Zoo is bijv. Havanna door de Amerikaansche doktoren

van de gele koorts bevrijd. Bij de pest moeten de huisratten vernietigd worden, wier vlooiën den pestbacil overbrengen. Verder dienen bij het heerschen eener epidemie groote bijeenkomsten verboden, de scholen gesloten en, ook in elk afzonderlijk geval, de kleeren van den lijder ontsmet of verbrand, vertrekken gedesinfecteerd te worden. Daar elke infectieziekte zich vooral verbreidt in vuile sloppen, stegen en slaapsteeden zijn speciaal in de groote steden hygiënische maatregelen noodig om alle ophooping van vuil te voorkomen. Het succés van de stadshygiëne, die in de laatste halve eeuw steeds verder doorgevoerd werd, is dan ook niet uitgebleven en toont zich juist in de vermindering van infectieziekten als typhus, maar ook de tuberculose vindt minder slachtoffers door de grootere zorg voor de openbare gezondheid en door den strijd tegen de persoonlijke dispositie ervoor.

Zie: *Behring*, Einführung in der Lehre von der Bekämpfung der Infektionskrankheiten (Leipzig 1912); *dexelfde*, Therapie der Infektionskrankheiten (Weenen 1899); *Roger*, Les maladies infectieuses (Parijs 1902, 2 dln.); *Jochmann*, Lehrbuch der Infektionskrankheiten (Berlijn 1915).

Infinitesimaalrekening of de *analyse van het oneindige* bevat de *differentialrekening* (zie aldaar) en de *integraalrekening* (zie aldaar).

Infinitivus of *onbepaalde wijs* noemt men dien vorm van het werkwoord, waardoor de handeling of het ondergaan daarvan in het algemeen wordt aangeduid, zonder verband met eenig onderwerp. Daar echter de handeling of het lijden in een bepaalden tijd moet plaats hebben, kan men een tegenwoordigen, verleden enz. tijd der onbepaalde wijs hebben. De vorming van den infinitivus is in verschillende talen zeer verschillend.

Inflammatie. Zie *Ontsteking*.

Inflationisten (Latijn = inblazers) noemt men in Amerika die partij, welke een zoo groot mogelijke vermeerdering van de op crediet berustende omloopsmiddelen verlangt, omdat zij daarvan een prijsverhooging der waren verwacht, die de zaken zal doen bloeien, de producenten een verlichting van hun lasten verschaffen en ook den belastingschuldigen bij de rentebetaling en delging der Staatsschuld ten goede komen zal. De tegenpartij heet die der *contractionisten*. Terwijl de eerste de schuldenaars ten koste van de schuldeischers begunstigt, doet de tweede het omgekeerde.

Inflexie. Zie *Buiging* en *Interferentie van het licht*.

Influentie. Zie *Electrische influentie*.

Influentiemachine. Zie *Electriseermachine*.

Influenza (*Griep*). Sedert den winter van 1889 tot 1890 heeft de influenza weder haar intrede in Europa gedaan, waar zij sedert 1857 slechts weinig was opgetreden en bijna vergeten was geraakt. De eerste epidemie dateert van 1887; na dien tijd trad zij herhaaldelijk in verschillende landen op in de 19de eeuw van 1800—1803, van 1830 tot 1837 en ook nog in 1857 en 1858. In 1889—1890 trof zij als een echte pandemie de bevolking van Europa en Amerika, nadat zij in